

پاسخ نامه متون فقه

سوال 61 

در مسئله 1 فصل شهادت (القول فیها ...) امام تصریح دارد که جواز شهادت از راه غیرعادی مشکل است، اما برای عالم (خود شخص) حجت است

سوال 62 

در مسئله 2 فصل شهادت (القول فیها ...) امام تصریح می کند که اگر تسامع و استفاضه موجب علم قطعی شود، محدود به امور خاص نیست و در امور حسی هم معتبر است.

سوال 63 

در مسئله 3 فصل شهادت (القول فیها ...) امام می فرماید شهادت بر ملکیت ظاهری با تصریح به اینکه بر اساس ید یا استصحاب است جایز است، بنابراین تکیه بر حجت ظاهری با تصریح صحیح است.

سوال 64 

مطابق ترجمه مسئله 2 فصل شهادت (ملحقات)

در قبول شهادت دو شاهد، وارد شدن آنها بر یک چیز شرط است؛ پس اگر هر

دو اتفاق نمایند، به شهادت آنها حکم میشود و معیار، اتحاد در معنی است نه لفظ؛ پس اگر یکی از آنها شهادت دهد به این که: او غصب

نموده و دیگری شهادت بدهد به این که: آن را به زور از کسی گرفته، یا یکی از آنها بگوید: فروخت و دیگری بگوید: در مقابل عوض،

تملیک کرد، قبول میشود و اگر در معنی اختلاف کنند قبول نیست؛ پس اگر یکی از آنها به بیع و دیگری به اقرار او به بیع شهادت بدهد و

همچنین اگر یکی از آنها شهادت بدهد به این که: از زید غصب نموده و دیگری شهادت بدهد به این که: این ملک زید است، بر یک معنی

وارد نشده‌اند؛ زیرا غصب از زید اعم است از این که آن چیز ملک او باشد.

سوال 65

مطابق مسئله 4 ملحقات، إذا اختلف الزمان أو المكان أو الوصف بحيث يختلف الفعل، لم تكمل الشهادة إلا بالتحليف مع كل شاهد من قبل المدعى.

امام خمینی (ره) بیان می‌کند که اگر دو شاهد درباره یک فعل شهادت دهند اما در زمان، مکان یا وصف آن اختلاف باشد، این اختلاف باعث می‌شود شهادت آنها کامل نباشد و بدون اقدامات اضافی، اثبات غرم یا قطع حاصل نمی‌شود.

سوال 66

در مسأله 5 ملحقات، امام می‌فرماید تعارض موجب سقوط هر دو شهادت یا بیّنه است. برخی فقها گفته‌اند

در صورت حلف مدعی می‌توان یکی از شهادت‌ها را مطالبه کرد، اما این نظر ضعیف است.

سوال 67

مطابق مسئله 7 ملحقات، امام می‌فرماید: اگر شخصی که شهادت به نفع او داده شده قبل از صدور حکم بمیرد، حاکم به شهادت آنها حکم نمی‌کند.

برخی فقها گفته‌اند حتی برای شریک هم چیزی ثابت نمی‌شود، اما قول وجیه این است که حصه شریک ثابت می‌ماند.

سوال 68

رجوع قبل از صدور حکم: اگر یکی یا هر دو شاهد از شهادت خود برگردند، حاکم به آن شهادت حکم نمی‌کند و غرم نیز ثابت نیست.

رجوع عمدی: اگر شاهدان اعتراف کنند که عمداً دروغ

گفته‌اند، فاسق محسوب می‌شوند.

رجوع غیر عمدی: این مورد محل اشکال است و روشن نیست آیا شهادت دوباره قابل قبول است یا خیر.

سوال 69 

مطابق مسئله 10 ملحقات ، رجوع شاهدان بعد از اقامه شهادت:

اگر شاهدان بعد از اقامه شهادت از شهادت خود برگردند، اثر آن به نوع اقرار و قصد آنها بستگی دارد.

2. اگر گفته‌اند «تعمدنا»:

اقرار به عمداً → قصاص بر شاهدان واجب است.

این همان حکم قصاص در فقه امام خمینی است.

3. اگر گفته‌اند «أخطأنا»:

اقرار به خطا → ديه بر آنها واجب است، و از اموال خودشان بايد پرداخت شود، نه از اموال عاقله.

سوال 70 

مسئله 14 ملحقات : رجوع بعد از صدور حکم: حکم طلاق نقض نمی‌شود.

رجوع قبل از دخول زوج: شاهدان ضامن نصف مهر هستند.

رجوع بعد از دخول: ضامن نیستند.